

တၢ်ဂ့ၢ်မ့ၢ်တီၢ်လံာ်တက့ၤအံၤဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤန့ၢ်မ့ၢ်လၢ တၢ်
မၤကွၢ်န့ၢ်ဘၣ်ယးခိဘူးတၢ်ဆါ(COVID-19) ခိဖျိတၢ်သ့ဝဲ
ID NOW COVID-19 န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်မ့ၢ်တီၢ်လံာ်က့ၤအံၤအပူၤ အိၣ်ဝဲဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢကမၤ
စၢၤန့ၢ်ပၢၢ်န့ၢ်ဘၣ်ယးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဒီးတၢ်အဘျူးအဖျိၣ်လၢတၢ်
မၤကွၢ်ခိဘူး-၁၉ အံၤန့ၣ်လီၤ. နဖးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤဝဲအလီၢ်ခံ
တၢ်သံကွၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ တၢ်ဂ့ၢ်လၢန့ၣ်ဒီးတဲသကိးမ့ၢ်အိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤဝဲသး
စူၤတဲတၢ်ဒီးနကသံၣ်သရၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

**တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလီၤခံကတၢၢ်ဘၣ်ယး ခိဘူး-၁၉ အဂီၢ် ဝဲသးစူ
လဲၤဆူဝဲလီၤလၢဒီးသတၢ်ဆါပုၤယဲၤကဘျူးလၢအဖီလံာ်အံၤ**
<https://www.cdc.gov/COVID19>

ခိဘူး-၁၉ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်

ခိဘူး-၁၉ အံၤကဲထီၣ်သးခိဖျိ SARS-CoV-2
တၢ်ဆါယၢ်အသိတခါလၢပုၤကညီအပူၤ လၢန့ၣ်အိၣ်ထီၣ်တၢ်သါ
ထီၣ်သါလီၤတၢ်ဆါလၢကူစးတၢ်သ့ဝဲတခါန့ၣ်လီၤ. ခိဘူး-၁၉န့ၣ်
ကဲထီၣ်တၢ်ဆူးက့ၤဆါဘီလၢအတနးဘၣ်ဆူအနးသ့ဝဲ, ဒီးပုၤတ
နီၤနီၤလၢအဘၣ်ခိဘူး-၁၉ တၢ်ဆါအံၤ တၢ်ဆါတၢ်ပနီၣ်တအိၣ်
နီၣ်တမံၤဘၣ်အိၣ်ဝဲစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤသ့ၣ်က့ၤသးပုၤမ့ၢ်ဂ့ၤပုၤတဂၤဂ့ၤ
တဂၤဂ့ၤလၢအိၣ်ပာ်ဒီးတၢ်ဆူးတၢ်ဆါအဂၤတခါခါတဖၣ် မ့ၢ်ဘၣ်
ခိဘူး-၁၉ တခိတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အိၣ်ဒိၣ်န့ၣ်အလီၢ်တကံာ်လီၤ. လၢခိ
ဘူး-၁၉ တၢ်ဆါအံၤအယိတၢ်ထီၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်မ့ၢ်တမ့ၢ်သံသ့ဝဲန့ၣ်
လီၤ.တၢ်ဆါယၢ်အံၤ ကူစးသးဆူပုၤအဂၤသ့ တမ့ၢ်ထဲပုၤလၢအ
ဆိက့တဂၤအိၣ်တကးဘၣ် မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးဆူပုၤတဂၤလၢတၢ်ဆါ
တၢ်ပနီၣ်ဒ်အမ့ၢ်ဝဲ(တၢ်လီၤကီၢ်, တၢ်ကူး, တၢ်ကသါတသ့ဘၣ်,
ဒီးတၢ်ပနီၣ်အဂၤ)တဖျါနီၣ်တမံၤဒ်ဘၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. ခိဘူး-၁၉
တၢ်ဆါတၢ်ပနီၣ်ခဲလၢာ်တဖၣ်အဂီၢ် ထီၣ်ဘၣ်အိၣ်သ့ဝဲတဲ တၢ်ဘျူးစဲ
လၢလံာ်အံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

<https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/symptoms-testing/symptoms.html>.

ID NOW COVID-19 အံၤမ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်

တၢ်မၤကွၢ်အတက့ၢ်ဒ်အံၤတၢ်ထုးထီၣ်အံၤဒ်သိးကထံၣ်န့ၢ်တၢ်
ဆါယၢ်လၢန့ၣ်ကဲထီၣ် ခိဘူး-၁၉လၢတၢ်ကသါထီၣ်ကသါလီၤ
တၢ်အဒိ,(တၢ်ထွါန့ၢ်တၢ်ထီၣ်လၢန့ၣ်ဒ်ခဲပူၤမ့ၢ်တမ့ၢ်လၢကီၢ်ယုၤပူၤ)

ဘၣ်မနုၤအယိတၢ်မၤကွၢ်ယတၢ်အဒိလဲၣ်. တၢ်မၤကွၢ်န့ၢ်မ့ၢ်လၢတၢ်ဆါတၢ်ပ
နီၣ်တဖၣ်(တၢ်လီၤကီၢ်,တၢ်ကူး,တၢ်ကသါစံး)လၢအိၣ်ဖျါအသးအဖီခိၣ်နက
သံၣ်သရၣ်ဆိမိၣ်ဝဲလၢန့ၣ်ဒီးတၢ်ဆါယၢ်လၢန့ၣ်ကဲထီၣ်ဝဲခိဘူး၁၉ အံၤအယိ
လီၤ.တၢ်မၤကွၢ်အဒိအံၤကနးသ့ၣ်ညါပုၤမ့ၢ်ခိဘူး၁၉အိၣ်တအိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

**လၢတၢ်မၤကွၢ်အယိ တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဒီးတၢ်ကဲဘျူးကဲဖျိၣ်လၢ
အိၣ်ထီၣ်သးသ့တဖၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်**
တၢ်ဘၣ်ယိၣ်အိၣ်ထီၣ်သးသ့တဖၣ်ပုၤယုၤ-

- ဖဲဟံးန့ၢ်တၢ်အဒိဆၢကတီၢ် တၢ်ဘၣ်န့ၢ်တမ့ၢ်ဘၣ်မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်
ကီၢ်အဂၤအိၣ်ထီၣ်ဝဲသ့တခါခါ
- တၢ်မၤကွၢ်အဆၢ ကမၢ်သးသ့(ကွၢ်လၢအဖီလံာ်ဘၣ်ယးတၢ်
ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အဂီၢ်)

တၢ်ကဲဘျူးကဲဖျိၣ်လၢအိၣ်ထီၣ်သးသ့ ပုၤယုၤ-

- တၢ်မၤကွၢ်အဆၢ, ယုၤဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂၤတဖၣ်အံၤ မၤစၢၤ
ဝဲနကသံၣ်သရၣ်လၢ ကဟ့ၣ်ကူဟ့ၣ်ဖးန့ၢ်ဘၣ်ယးနတၢ်အိၣ်
ဆူၣ်အိၣ်ချအတၢ်ကွၢ်ထွဲသ့ဂ့ၤဒိၣ်ဝဲ
- တၢ်မၤကွၢ်အံၤအဆၢတဖၣ် မၤစၢၤဝဲဒ်သိးက
တြီဆၢအါထီၣ်ခိဘူး-၁၉ အတၢ်ဘၣ်ကူဘၣ်ကဲဆူန့ၢ်ဟံၣ်ဖိ
ယိဖိဒီးဆူပုၤလၢဟဲထံၣ်ဆဲးကျိၣ်ဘၣ်ဒီးန့ၢ်အဂီၢ်

တၢ်မၤကွၢ်အဆၢမ့ၢ်ဖျါလၢတၢ်ယၢ်ဖျါလီၤန့ၣ်မ့ၢ်အဒိပညီမနုၤလဲၣ်.
တၢ်ယၢ်မ့ၢ်ဖျါလၢတၢ်မၤကွၢ်အဆၢတခါ, အါတက့ၢ်နကအိၣ်ဒီး ခိဘူး
-၁၉ အယၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ တၢ်ကဘၣ်ပာ်အိၣ်လီၤဖးန့ၢ်
ဒီးပုၤအဂၤ ဒ်သိးကတြီပဒီတၢ်ဘၣ်ကူဘၣ်ကဲဆူပုၤအဂၤအိၣ်န့ၣ်
လီၤ. နကဘၣ်လူၤပိာ်ထွဲဝဲCDCတၢ်န့ၣ်လီၤဒ်သိးကမၤလီၤစ့ၢ်တၢ်
ဆါတၢ်ဘၣ်ကူဘၣ်ကဲအံၤကသ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်မၤကွၢ်ကဟ့ၣ်ထီၣ်အဆၢလၢအယၢ်ဖျါလၢအကမၢ်
ဝဲသ့စ့ၢ်ကိး လီၤဆီဒ်တၢ်ဖဲ တၢ်လီၤလၢပုၤဘၣ်ခိဘူး-၁၉ အိၣ်စ့ၢ်ဝဲ
အလီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နကသံၣ်သရၣ်ကမၤသကိးတၢ်ဒီးန့ၢ်လၢအဂ့ၤ
ကတၢၢ် လၢကဆၢတဲာ်ဝဲတၢ်ကွၢ်ထွဲလၢန့ၢ် ပုၤယုၤတၢ်မၤကွၢ်အဆၢ
တဖၣ်, အပူၤကွံးနတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချအဂ့ၢ်အကျိၤ ဒီးလၢတၢ်ဆါတၢ်
ပနီၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

- **ယကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအလီၢ်ခံကတၢၢ်သ့ဝဲလဲၣ်.** တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအလီၢ်ခံကတၢၢ်ဘၣ်ယး ခိဘူး-၁၉
အံၤအါတက့ၢ်အိၣ်ဝဲဒ်ဖဲCDCပုၤယဲၤကဘျူးဖဲ <https://www.cdc.gov/COVID19>.
တကးဘၣ် တၢ်သံကွၢ်သံဒီးမ့ၢ်အိၣ်တခါဆဲးကျိးဘၣ် နကသံၣ်သရၣ်တက့ၢ်.

ယတၢ်မၤကွၢ်အဆၢတၢ်ဆါမ့ၢ်တဖျါဘၣ်န့ၣ်အခိပညီမနုၤလဲၣ်. တၢ်ဆါမ့ၢ်တဖျါဘၣ်န့ၣ် အခိပညီမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ယၢ်လၢဒုးကဲထီၣ်ခိဘူး-၁၉ အံၤတအိၣ်ဝဲလၢ တၢ်မၤကွၢ်အဒိပူၤဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ် တၢ်မၤကွၢ်အံၤဟ့ၣ်ထီၣ်အဆၢလၢအကမၣ်သးသ့ဝဲဒီးပုၤလၢဘၣ်ခိဘူး-၁၉ အံၤလီၤ. တၢ်ဟံးန့ၢ်တၢ်မၤကွၢ်အဒိမ့ၢ်ဆိတလၢတခီ တၢ်မၤကွၢ်အဆၢန့ၣ်တၢ်ယၢ်တဖျါဝဲဘၣ်. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်န့ၣ်ဘၣ်က့ၤခိဘူး-၁၉ တၢ်ဆါမ့ၢ်လၢ နမၤကွၢ်နသးဝံၤအလီၤခံတဘျီဘျီန့ၣ်သ့ဝဲလီၤ. တၢ်အံၤအခိပညီမ့ၢ်ဝဲ တၢ်မၤကွၢ်အဆၢတၢ်ယၢ်တဖျါဘၣ် ဘၣ်ဆၣ်နအိၣ်ဒီးခိဘူး-၁၉ တၢ်ဆါမ့ၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤကွၢ်အဆၢတၢ်ဆါမ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်တခီ နကသံၣ်သရၣ် ကကွၢ်ဝဲနတၢ်မၤကွၢ်အဆၢတဖၣ်ယုးဒီး တၢ်အဂၤခဲလၢာ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးနတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အဂ့ၢ်အကျိၤ(တၢ်ဆါတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်လီၤတခါခါလၢနလဲၤဘၣ်က့ၤဘၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ) လၢကကွၢ်ထွဲန့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အရ့ၣ်ဒိၣ်မးလၢနကဘၣ်မၤသကိးတၢ်ဒီးနကသံၣ်သရၣ်လၢကမၤစၢၤဒုးန့ၢ်ပၢ်နတၢ်လၢခံတပတီၢ်လၢနကဘၣ်ဆဲးမၤဒ်လဲၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤကွၢ်အံၤ မ့ၢ်FDAတူၢ်လိာ်ဟံပနီၣ်ဝဲခါ. တမ့ၢ်ဘၣ်. တၢ်မၤကွၢ်အံၤ တၢ်တတူၢ်လိာ်ဟံအနီၣ်အိၣ်ဒီးဒီးကီၢ်အမဲရံကတၢၢ်အိၣ်ဒီးကသံၣ်ကသီပၤပြးဝဲၤကျိၤဘၣ်. ဝဲတၢ်မၤကွၢ်လၢFDAတူၢ်လိာ်ဟံပနီၣ်ဝဲတအိၣ်ဘၣ်အခါ, ဒီးတၢ်အဂၤလၢတၢ်ဟံပနီၣ်အိၣ်သ့မ့ၢ်အိၣ်တခီFDAဟ့ၣ်လီၤဝဲတၢ်မၤကွၢ်တဖၣ်သ့ဝဲခိဖျိ တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူအကျိၤအကျဲလၢ တၢ်သူဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်စိတၢ်ကမီၤ(EUA)အဖိလၢာ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. EUA လၢတၢ်မၤကွၢ်အံၤအဂီၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲအိၣ်ခိဖျိ ပုၤကညီဒီးဆူၣ်ချ့ဝဲၤကျိၤနဲၣ်ရဲၤအရူ(HHSs)တၢ်ရၤလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢဟဲကဲထီၣ်သးလၢတၢ်အိၣ်သးအဖိခိၣ်လၢဂ့ၢ်ဂီၢ်အူအယိ တၢ်ယုသ့ၣ်ညါမၤကွၢ်တၢ်ဆါမ့ၢ်လၢဒုးကဲထီၣ် ခိဘူး-၁၉ အံၤအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. EUAတၢ်စိတၢ်မိၤအံၤကအိၣ်ဟံလီၤသး(အခိပညီမ့ၢ်ဝဲ တၢ်မၤကွၢ်အံၤတၢ်သူအိၣ်သ့)ဝဲ ခိဘူး-၁၉ တၢ်ဆါမ့ၢ်လီၤဘၣ်အဆၢကတီၢ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူအပူၤသ့ဝဲ, မ့တမ့ၢ်လၢFDAပတုၣ်ကွံာ်အိၣ်(မ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤကွၢ်အံၤတၢ်သူအိၣ်တသ့လၢဘၣ်)တစုန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤကွၢ်အဂၤလၢတၢ်တူၢ်လိာ်ဟံပနီၣ်အိၣ်ခါ.
တၢ်မၤကွၢ်အဂၤလၢတၢ်တူၢ်လိာ်ဟံပနီၣ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ဘၣ်. FDAဟ့ၣ်လီၤဝဲEUAsလၢတၢ်မၤကွၢ်အဂၤတဖၣ်အဂီၢ် ဘၣ်တၢ်ထံၣ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲအံၤ <https://www.fda.gov/emergency-preparedness-and-response/mcm-legal-regulatory-and-policy-framework/emergency-use-authorization>

- **ယကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအလီၤခံကတၢၢ်သ့ဝဲဝဲလဲၣ်.** တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအလီၤခံကတၢၢ်ဘၣ်ယး ခိဘူး-၁၉ အံၤအံၤတက့ၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်ဝဲCDCပုၤယဲၤကဘျိးဝဲ <https://www.cdc.gov/COVID19>. တကးဘၣ် တၢ်သံကွၢ်သံဒီးမ့ၢ်အိၣ်တခီဆဲးကျိးဘၣ် နကသံၣ်သရၣ်တက့ၢ်.

